

ZNAČAJ I POTREBA OBLIKOVANJA JAVNIH POLITIKA¹

SIGNIFICANCE AND NEED FOR PUBLIC POLICY DESIGN²

Udžbenik *Javne politike* autora doc. dr. Ermina Kuke predstavlja specifično i znanstveno zanimljivo djelo, budući da se tek u novije vrijeme pojavljuju druga djela sličnog sadržaja. Međutim, po svome pristupu, koji je izvornog karaktera, ovaj udžbenik se razlikuje od njih. Naslov udžbenika je jednoznačan i sažeto sublimira njegov sadržaj. Udžbenik je sadržajno dobro strukturiran i čini ga deset međusobno povezanih poglavlja i to: (1) Teorijske osnove javnih politika, (2) Osnove analize, procesa kreiranja i evaluacije javnih politika, (3) Istraživanja javnih politika, (4) Zagovaranje javnih politika, (5) Europeizacija javnih politika, (6) Odlučivanje o javnim politikama, (7) Analiza programa javnih rashoda, (8) Značaj javnih politika u alokaciji resursa i preraspodjeli dohotka, (9) Utjecaj javnih politika na društveno-ekonomski razvoj i (10) Značaj i potreba oblikovanja javnih politika.

Udžbenik je napisan modernim stilom, jasnim i razumljivim jezikom. Autor je, sukladno svojim znanstvenim i stručnim opredjeljenjima, na originalan, jednostavan, sistematičan i zanimljiv način obradio izuzetno značajne segmente javnih politika. Udžbenik zbog pohvalnog stila pisanja nije prezahtjevan za čitanje, a što – uz stil pisanja – omogućuje i korišteni kategorijalni aparat i terminologija iz područja javnih politika i javnog izbora. Samo razumijevanje udžbenika je umnogome olakšano zbog brojnih prikladnih primjera koje je autor naveo i seriozno elaborirao. Naime, posebnu dodanu vrijednost ovoga djela predstavlja 13 studija domaćih i inozemnih poslovnih slučajeva. Udžbenik je obogaćen i brojnim slikama, grafičkim prikazima i tablicama.

¹ Tekst je prikaz udžbenika *Javne politike* autora doc. dr. Ermina Kuke (Štamparija Fojnica d.o.o., 2018).

² This text is a review of a book *Javne politike* [*Public Policy*] by doc. dr. Ermin Kuka (Štamparija Fojnica d.o.o.).

U svom udžbeniku autor ponajprije iznosi teorijske osnove javnih politika s posebnim naglaskom na teoriju javnog izbora. Autor na zanimljiv i poučan način sagledava razne aspekte ponašanja i proces odlučivanja, te na originalan način ukazuje na važnost i načine istraživanja ponašanja pojedinih aktera u postupku kreiranja pojedinih javnih politika.

Teorijski aspekti predstavljaju platformu suvremenog pristupa javnim politikama, a navedeni primjeri označavaju njihovu aplikativnost. Zatim, autor obrađuje njihovu ulogu u upravljanju razvojem države, naročito u uvjetima ispoljenih nesavršenosti tržišta. Na taj način stručno i kompetentno prikazuje dosege javnih politika u domenu otklanjanja nesavršenosti tržišta, stavljajući ih u funkciju podizanja razine konkurentnosti i razvoja bosanskohercegovačke ekonomije. Potom, autor razrađuje značaj javnih politika u alokaciji resursa i preraspodjeli dohotka, naglašavajući aspekte relevantne za bosanskohercegovačke uvjete, a posebno imajući u vidu složenu ustavno-pravnu arhitekturu države.

Autor stručno i kompetentno prikazuju dosege javnih politika stavljajući ih u funkciju etabliranja snažne i konkurentne bosanskohercegovačke ekonomije. Vrijednost ovog znanstvenog djela čine i pogledi autora na europeizaciju javnih politika, kao i njihovo daljnje istraživanje i zagovaranje, a koji su pak temeljeni, s jedne strane, na višegodišnjem stručnom i praktičnom iskustvu, te, s druge strane, praćenjem i proučavanjem javnih politika i znanstvene misli iz domena javnog izbora.

Udžbenik *Javne politike* autora doc. dr. Ermina Kuke spada u kategoriju znanstveno-nastavne literature neophodne za visokoškolsko obrazovanje u području javnih politika i javnog izbora. U politološko-ekonomskom obrazovanju takva literatura, predmet i znanstveni pristup izvrsna su nadopuna dogmatskim politološkim pozitivističkim disciplinama i uzor koji pokazuje kako politološka i ekonomska znanost ne podnose disciplinarne granice, već se nadopunjavaju i uzajamno obogaćuju. Pored toga, politološka znanost zahtijeva i razvoj teorije i doktrine javnih politika, legitimizacijskih objašnjenja vladajuće znanstvene paradigme, što ovaj udžbenik izvrsno dokumentira. Naime, politološka analiza nadopunjuje se ekonomskom i sociološkom analizom, tako da ovaj udžbenik dobija posebnu praktičnu dimenziju.

Udžbenik je izvrsno pedagoški strukturiran, budući da slijedi logiku razvijanja znanja o predmetu na način da povezuje teorijska znanja s rezultatima empirijskih istraživanja. Udžbenik postavlja standarde za sličnu literaturu, naročito u pogledu navođenja literature za dopunsko obrazovanje i stručno osposobljavanje, zatim navođenja analitičkih pitanja u domenu

primjene javnih politika u alokaciji resursa i preraspodjeli dohotka i upućuje na brojne dodatne izvore.

U formalnom smislu udžbenik razrađuje građu i metode politoloških istraživanja s ciljem uspostavljanja korektnog i kvalitetnog znanstvenoistraživačkog odnosa s drugim znanstvenim disciplinama. Taj dio je vrlo značajan u politološkoj propedeutici, jer osnove metodologije politoloških znanosti nisu dovoljne za specifično područje znanstvenih istraživanja u domenu javnih politika i javnog izbora, kod kojih postoje dvojbe i akademski sukobi oko metodologije istraživanja.

U udžbeniku se posebno razrađuju specifična pitanja alokacije resursa i preraspodjele dohotka. Glavna je znanstvena dobit ovoga udžbenika u tome što kombinira pozitivno-politološki i ekonomski pristup i na taj način egzaktno otkriva ograničenja i aktualne probleme funkcioniranja javnoga izbora u Bosni i Hercegovini iz aspekta alokacije resursa i negativnih posljedica po društveno-ekonomski razvoj zemlje.

Autor uvjerljivo i originalno brani stav o kompleksnosti i heterogenosti javnih politika, a koji ne dijele neki današnji teoretičari, koji se samo bave analizom javnih politika. Tom prilikom autor izvrsno kombinira različite razine izlaganja (glavni tekst, digresije, diskursi) i odličan prikaz problema s veoma serioznim pristupom njihovog raščlanjivanja i znanstvenog apsolviranja.

Udžbenik je lako razumljiv, izvrsno sistematiziran i uzorno pedagoški prezentiran, što je izuzetno značajno za studente ali i sve ostale osobe zainteresirane za istraživanje širokog polja javnih politika. Autor ima dar pisanja, piše zanimljivo i jasno, kratkom i konciznom rečenicom, što njegov uradak čini lako čitljivim i prihvatljivim.

Najveća je vrijednost ovoga udžbenika njegov znanstveno-pedagoški značaj. Udžbenik je vrlo vrijedno znanstveno djelo, budući da je autor ozbiljno i zrelo istražio brojne teorijske i praktične aspekte kreiranja, zagovaranja i implementiranja javnih politika. Stoga je udžbenik znanstveno relevantan, dobro napisan i nadilazi granice prosječnog znanstvenog djela: korisno štivo, udžbenik za svaku preporuku. Objavljivanjem je postao dostupan široj znanstvenoj javnosti ali i svima koji su zainteresirani baviti se otvorenim pitanjima i problemima javnih politika i javnog izbora u Bosni Hercegovini.